

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 18/2002 rd

Lagmotion med förslag till lag om ändring av lagen om den nationella förvaltningen av pro- grammen för strukturfonderna

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 november 2002 en lagmotion med förslag till lag om ändring av lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (LM 144/2002 rd — Pekka Ravi /saml m.fl.) till förvaltningsutskottet för behandling.

Lagmotioner

I samband med lagmotionen har utskottet behandlat följande motion:

— LM 126/2002 rd — Osmo Puhakka /cent m. fl.: en lagmotion med förslag till lag om ändring av 21 b § lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna, som remitterades till utskottet den 17 oktober 2002.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Pekka Kilpi, inrikesministeriet
- landskapsombudsman Antti Iso-Koivisto, Finlands Kommunförbund.

Dessutom har utskottet fått skriftligt utlåtande från

- Sydkaarelens förbund
- Södra Savolax förbund
- Kajanalands förbund
- Kymmenedalens förbund
- Lapplands förbund
- Österbottens förbund
- Norra Karelen förbund

LAGMOTIONERNA

Lagmotion LM 144/2002 rd

Lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (1353/1999, nedan strukturfondslagen) trädde i kraft den 1 januari 2000. När det gäller programmen för gemenskapsinitiativ INTERREG och URBAN påstås det i 1 a § felaktigt att förvaltningsmyndighetens inspektionsrätt enligt 29 § inte gäller dessa program. Eftersom det i lagens 7 § 2 mom. uttryckligen sägs att 29 § också tillämpas på pro-

grammen INTERREG och URBAN bör denna förvirrande inkonsekvens elimineras.

Enligt 4 § i strukturfondslagen räknas som strukturfondsprogram bara program för mål 1 och mål 2. Enligt 3 § 1 mom. 2 punkten i den nya regionutvecklingslagen (602/2002), som trädde i kraft den 1 januari 2003, avses med regionala strukturfondsprogram inte bara mål 1 och mål 2-programmen utan också gemenskapsinitiativprogrammen INTERREG och URBAN samt Eu-

ropeiska regionutvecklingsfondens program för innovativa åtgärder och tekniskt stöd. I och med att det blir aktuellt att verkställa och tillämpa den nya regionutvecklingslagen vore det med hänsyn till programhierarkin och tydligheten på sin plats att de parallella bestämmelserna i de två centrala lagarna inte är motstridiga. Därför bör definitionen i 4 § 9 punkten i strukturfondslagen kompletteras utifrån modellen i regionutvecklingslagen.

Enligt 21 a § i strukturfondslagen tillsätter inrikesministeriet en förvaltningskommitté för genomförandet av programmen för gemenskapsinitiativen INTERREG och URBAN. Förvaltningskommittén mandatperiod fortsätter till dess Europeiska gemenskapernas kommission har godkänt den slutrapport om genomförandet som avses i artikel 37 i den allmänna förordningen.

Förvaltningskommittén inriktar och samordnar finansieringen från strukturfonderna och den nationella finansieringen. Kommittén ger också utlåtanden om projekt lämpar sig för programmen för gemenskapsinitiativen INTERREG och URBAN och om finansieringen av projekten. För att stöd skall kunna beviljas för ett projekt måste förvaltningskommittén ha förordat finansieringen av projektet.

Strukturfondslagens 21 b § föreskriver att förvaltningskommitténs beslut skall fattas enhälligt. I beslut som gäller kommitténs ställningstaganden får ändring inte sökas särskilt genom besvär.

Den enhällighet som krävs för förvaltningskommitténs beslut kan leda till att en medlem i förvaltningskommittén genom att vända tummen ned när som helst kan bromsa upp en projektansökan. Detta åter kan leda till att behandlingen av projekt fördröjs och t.o.m. att projekt går i stöpet. Detta är inte särskilt lyckat om ge-

menskapsinitiativ skall genomföras effektivt och ge resultat.

Kravet på enhällighet gäller enligt 20 § 3 mom. i strukturfondslagen inte beslutsfattandet i landskapens samarbetsgrupper. I momentet sägs det att om ett enhälligt beslut inte kan fattas, blir den mening beslut som har omfattats av två tredjedelar av dem som röstat.

För att förvaltningskommitténs verksamhet skall vara effektiv måste 21 b § i strukturfondslagen ändras för att tillåta samma röstningsförfarande som föreskrivits för landskapets samarbetsgrupp.

Förvaltningsutskottet kom i sitt betänkande FvUB 19/2000 rd om propositionen med förslag till lag om ändring av lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna med följande argument för kravet på enhällighet: "Vidare framhåller utskottet att 21 b § 2 mom. också tillämpas på INTERREG-program som genomförs i flera medlemsstater. Då kanmedlemmarna i förvaltningskommittén vara medborgare i andra medlemsstater. Enhälliga beslut i förvaltningskommittén pekar på att de olika staternas hållning i frågorna måste beaktas på lika villkor i beslutsfattandet." Av denna anledning kankravet på enhällighet i beslutsfattande fortfarande anses vara befogat för förvaltningskommittéer för sådana INTERREG-program som genomförs inom flera medlemsstaters territorium.

Lagmotion LA 126/2002 rd

Lagmotion LM 126/2002 rd innehåller ett förslag till ändring av 21 b § lagen om den nationella förvaltningen om programmen för strukturfonderna. Förslaget motsvarar i allt väsentligt motsvarande förslag till bestämmelse i den mer omfattande lagmotionen LM 144/2002 rd.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Av de orsaker som framgår av motiveringen till lagmotion LM 144/2002 rd och med stöd av er-

hållen utredning finner utskottet motionen behövlig och ändamålsenlig. Utskottet tillstyrker lagförslaget utifrån lagmotion LM 144/2002 rd

och på motsvarande punkter också utifrån lagmotion LM 126/2002 rd, men med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Detaljmotivering

1 a och 4 §. Utskottet anser att den gällande lagstiftningen blir tydligare om 1 a § 3 mom. och 4 § 9 punkten ändras i enlighet med förslaget i lagmotion LM 144/2002 rd. Utskottet tillstyrker lagförslaget på denna punkt med denna formulering den har i motionen.

Utskottet föreslår att 1 a § 5 mom. ändras så att ändringen av beslutsförfarandet kring INTERREG-programmen inte heller skall gälla innovativa åtgärder. Den föreslagna ändringen är en teknikalitet, som också kommenteras senare i detaljmotiveringen.

21 a och 21 b §. Bestämmelser om förvaltningskommitténs uppgifter ingår i 21 a och 21 b §. Enligt 21 a § tillsätter inrikesministeriet en förvaltningskommitté för genomförandet av programmen för gemenskapsinitiativen INTERREG och URBAN. I den gällande 21 b § föreskrivs om förvaltningskommitténs uppgifter i anknytning till finansieringen och om förvaltningskommitténs beslutsfattande.

I lagmotionerna föreslås att förvaltningskommitténs beslutsfattande ändras så att det inte längre skall krävas enhällighet även om det är en primär ambition. Om ett enhälligt beslut inte kan fattas, föreslås det i motionen att den mening som har omfattats av två tredjedelar av dem som har röstat blir beslut. Kravet på enhällighet kan dock inte åsidosättas, om ett program genomförs på flera medlemsstaters territorium.

Syftet med lagmotionerna är att förhindra att en enskild medlem i förvaltningskommittén genom ett nej kan förhindra en projektansökan, även en bra sådan, från att gå vidare och därmed sätta stopp för en effektiv och resultatrik behandling av projektet.

Utskottet påpekar att förvaltningskommittén behandlar alla projekt som finansieras inom ramen för programmet. I propositionen med förslag till lag om ändring av lagen om den natio-

nella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (RP 179/2000 rd) konstateras att ett positivt beslut från förvaltningskommittén förutsätter att den myndighet som beviljar den nationella medfinansieringen har säkerställt den nationella offentliga finansieringsandelen för projektet. I annat fall blir beslutet negativt.

Den nationella finansiären har alltså ingen vetorätt visavi projektfinansieringen efter det att förvaltningskommittén har fattat sitt beslut. Ett omröstningsförfarande kan inte resultera i att pengar beviljas för ett projekt, om den myndighet som beviljar den nationella medfinansieringen vägrat projektet finansiering. En omröstning i förvaltningskommittén kan endast gälla sådana projekt som den nationella finansiären har tillstyrkt.

Bestämmelser om beslutsfattandet i fråga om programmet för gemenskapsinitiativ URBAN ingår i strukturfondslagens 21 b § 2 mom. Lagmotionerna gäller följaktligen också URBAN-program, fastän detta enligt utskottets uppfattning inte varit meningen.

Det som föreskrivs om programmet för gemenskapsinitiativ INTERREG tillämpas enligt strukturfondslagens 1 a § 5 mom. också på innovativa åtgärder. Av detta följer att förslaget i lagmotionerna även skulle gälla innovativa åtgärder. Avsikten förefaller trots allt inte ha varit att ändra på beslutsfattandet i fråga om innovativa åtgärder. Därför föreslår utskottet en ändring i 1 a § 5 mom.

Författningstekniskt föreslår utskottet att den i lagmotionerna åtsyftade regleringen genomförs så att 21 a § kompletteras med ett nytt 5 mom. om att förvaltningskommitténs beslut skall vara enhälliga. Lagmotionernas 21 b § 2 mom. föreslår utskottet skall få följande lydelse: *"Med avvikelse från 21 a § 5 mom. blir i de program för gemenskapsinitiativet INTERREG, där Finland är den enda medlemsstaten i Europeiska unionen, förvaltningskommitténs beslut om ett projekt den mening som har omfattats av två tredjedelar av dem som röstat."*

Vidare föreslår utskottet ett nytt 3 mom. i 21 b §. Enligt momentet får i beslut som gäller förvaltningskommitténs ställningstaganden änd-

ring inte sökas särskilt genom besvär. Förslaget ingår i 21 b § 2 mom. i lagmotion LM 144/2002 rd.

Utskottet framhåller att programmen för gemenskapsinitiativet INTERREG karakteriseras av gränsöverskridande samarbetet. Ett sådant samarbete tolererar inte ett beslutsförfarande där det finns risk för att en samarbetspartner från en annan stat hamnar i minoritet. Därför vill utskottet fästa uppmärksamheten vid att röstningsförfarandet bara kan gälla finska representanter i förvaltningskommittén. När representanter för andra stater är involverade gäller enhällighet. Dessutom anser utskottet att det med tanke på omröstningar bör tas fram ett förfarande som garanterar att samarbete kan bedrivas med representanter för en annan stat. Förfarandet kan skri-

vas in i förvaltningskommitténs arbetsordning. Givetvis bör utgångspunkten för formuleringen av den nationella ståndpunkten vara att alla är av samma åsikt om projektet.

Ikraftträdelsebestämmelsen. Utskottet föreslår att lagen träder i kraft den 1 maj 2003.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan sagda föreslår förvaltningsutskottet

att lagförslaget godkänns utifrån lagmotion LM 144/2002 rd och LM 126/2002 rd men med följande ändringar (Utskottets ändringsförslag):

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 30 december 1999 om den nationella förvaltningen av programmen för strukturfonderna (1353/1999) 1 a § 3 och 5 mom., 4 § 9 punkten och 21 b § 2 mom., av dessa lagrum 1 a § 3 och 5 mom. och 21 b § 2 mom. sådana de lyder i lag 1286/2000, samt fogas till 21 a § ett nytt 5 mom. och till 21 b § ett nytt 3 mom., som följer:

1 a §

Lagens tillämpning på program för gemenskapsinitiativ

— — — — —
På program för gemenskapsinitiativen INTERREG och URBAN tillämpas inte 8 och 9 §, 12—15 §, 17—21 §, 22 1 mom. 2, 4 och 5 punkten, 23 §, 26 § 1, 3 och 4 mom., 27 § eller 28 § 1 mom. i denna lag. På program för gemenskapsinitiativet URBAN tillämpas inte 28 § 2 och 3 mom.
— — — — —

På sådana innovativa åtgärder som avses i artikel 22 i den allmänna förordningen tillämpas, med undantag för 21 b § 2 mom., vad som i denna lag bestäms om ovan i 2 mom. nämnda program för gemenskapsinitiativet INTERREG.

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

— — — — —
9) *regionala program för strukturfonderna* mål 1 och mål 2-programmen för Europeiska gemenskapens strukturfonder, programmen för ge-

enskapsinitiativ INTERREG och URBAN
samt Europeiska regionutvecklingsfondens pro-
gram för innovativa åtgärder och teknisk hjälp,

21 a § (Ny)

Förvaltningskommittén

Förvaltningskommitténs beslut skall fattas
enhälligt. (Nytt 5 mom.)

21 b §

Förvaltningskommitténs uppgifter

Med avvikelse från 21 a § 5 mom. blir i de
program för gemenskapsinitiativet INTERREG,
där Finland är den enda medlemsstaten i Euro-
peiska unionen, förvaltningskommitténs beslut
om ett projekt den mening som har omfattats av
två tredjedelar av dem som röstat.

I beslut som gäller förvaltningskommitténs
ställningstaganden får ändring inte sökas sär-
skilt genom besvär. (Nytt 3 mom.)

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2003.

Helsingfors den 21 januari 2003

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Matti Väistö /cent
medl. Nils-Anders Granvik /sv
Rakel Hiltunen /sd
Valto Koski /sd
Esko Kurvinen /saml
Lauri Kähkönen /sd
Kari Kärkkäinen /kd

Paula Lehtomäki /cent
Pekka Nousiainen /cent
Aulis Ranta-Muotio /cent
Pekka Ravi /saml
Petri Salo /saml
Arto Seppälä /sd
Marja Tiura /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.